

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Europa-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 428/2009 om en fællesskabsordning for kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse.

28. november 2011

Sag 10/18357
/tfe-ebst

Grund- og nærhedsnotatet oversendes ligeledes til Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg.

1. Resumé

Europa-Kommissionen fremsatte den 11. november 2011 forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 428/2009 om en fællesskabsordning for kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse.

Forslaget indebærer, at Europa-Kommissionen tildeles beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 290 (TEUF), for så vidt angår opdateringen af forordningens bilag I, som indeholder listen over produkter, som er underlagt eksportkontrol (kontrollisten), og for så vidt angår sletning af bestemmelsessteder og/eller produkter fra anvendelsesområdet for EU's generelle udførselstilladelser, som er indeholdt i forordningens bilag II.

Forslagets formål er at indføre en hurtigere procedure for opdatering af listen over kontrollerede produkter, da den almindelige lovgivningsprocedure er meget tidskrævende i betragtning af, at der er tale om rent tekniske spørgsmål. En hurtig opdatering er bl.a. nødvendig for at ligestille EU's eksportører med eksportører i 3. lande.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 11. november 2011 forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 428/2009 om en fællesskabsordning for kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse. Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 207 (TEUF) og

skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i artikel 294 (TEUF). Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget er foranlediget af, at ændringer af den nævnte forordning (428/2009), herunder teknisk opdatering af kontrollisten, med Lissabon-traktatens ikrafttræden skal ske ved anvendelse af den almindelige lovgivningsprocedure. Indtil videre har opdateringen ift. de ændringer, der internationalt blev truffet beslutning om i 2009, taget 2 år.

3. Formål og indhold

Ifølge EU's eksportkontrolordning vedrørende produkter med dobbelt anvendelse, jf. forordning 428/2009, kræves der en tilladelse til eksport af de produkter med dobbelt anvendelse, som er opført i forordningens bilag I (kontrollisten). Produkter med dobbelt anvendelse er produkter, der kan anvendes til såvel civile som militære formål, herunder masseødelæggelsesvåben. Kontrollisten består af en sammenskrivning af de kontrollister, som der årligt er opnået enighed om i de internationale eksportkontrolregimer, hvor Danmark også deltager. De internationale eksportkontrolregimer består af forskellige kredse af medlemslande, som samarbejder om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben.

Opdatering af kontrollisten sker efter Lissabon-traktatens ikrafttræden ved den almindelige lovgivningsprocedure med involvering af Europa-Parlamentet. Da der er tale om ændringer af teknisk karakter, og eftersom ændringerne skal følge beslutningerne i de internationale eksportkontrolregimer, foreslår Europa-Kommissionen at indføre delegerede retsakter med henblik på regelmæssig og hurtig opdatering af kontrollisten. Med delegerede retsakter bemyndiges Europa-Kommissionen til at foretage opdateringen.

Ifølge forordningen (428/2009) er det muligt for EU-eksportører at udføre visse kontrollerede produkter til visse lande ved brug af EU's generelle udførselstilladelser – dvs. uden behov for en individuel tilladelse. Tilladelserne skal løbende overvåges for at sikre, at kun lavrisikotransaktioner er omfattet af tilladelserne – f.eks. som følge af ændringer i den internationale sikkerhedssituation. Vilkårene for risikovurderingen kan udvikle sig meget hurtigt, og Europa-Kommissionen foreslår derfor, at der indføres delegerede retsakter, således at Europa-Kommissionen kan slette bestemmelsessteder og/eller produkter fra anvendelsesområdet for EU's eksisterende generelle tilladelser. Tilføjelser af bestemmelsessteder og dermed lempelse af eksportkontrolreglerne for disse vil fortsat være omfattet af den almindelige lovgivningsprocedure, da medlemsstaterne her kan have væsentlige sikkerhedsmæssige interesser.

Såfremt brugen af generelle udførselstilladelser kan være til skade for EU's eller en medlemsstats sikkerhed, foreslås det, at der indføres en hasteprocedure, hvor sletningen af bestemmelseslande og/eller produkter træder i kraft straks, hvorefter Europa-Parlamentet og/eller Rådet efterfølgende kan gøre indsigelse.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke på nuværende tidspunkt udtalt sig om det konkrete forslag, men har i forbindelse med den seneste opdatering af kontrollisten udtalt, at man betragter opdateringerne som et rent teknisk anliggende, jf. Europa-Parlamentets betænkning af 29. juni 2011 (A7-0256/2011).

5. Nærhedsprincippet

Forslaget falder ind under Fællesskabets enekompetence. EU's eksportkontrolordning forudsætter en ensartet implementering af kontrollisten og anvendelsesområdet for generelle udførselstilladelser og kan derfor ikke hensigtsmæssigt gennemføres på medlemsstatsniveau. Forslaget vurderes på den baggrund at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande mv., jf. lovbekendtgørelse nr. 635 af 9. juni 2011.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget medfører ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring i Handelspolitisk Specialudvalg med frist den 21. november 2011.

Forslaget har endvidere været i høring med frist for bemærkninger den 21. november 2011 hos følgende erhvervsorganisationer: Dansk Erhverv, Fødevarebranchens netværk, NTL – Netværket Tekniske Leverandører, Medicobranchen, Dansk Industri, Danmarks Rederiforening, Finansrådet og Ingeniørforeningen.

Der er modtaget høringssvar fra Danmarks Rederiforening og Ingeniørforeningen.

Danmarks Rederiforening kan tilslutte sig ændringsforslaget, forudsat at de delegerede retsakter, Europa-Kommissionen bliver bemyndiget til at vedtage, klart kommunikerer til virksomhederne i forbindelse med ikrafttræden. Rederiforeningen finder i den forbindelse, at ændringsforslaget Art. 1 stk. 4

om straks ikrafttræden virker lidt for ambitiøst, selv om det drejer sig om sletning af bestemmelsessteder/produkter.

Ingeniørforeningen støtter Europa-Kommissionens forslag om at indføre delegerede retsakter i forbindelse med opdatering af EU's fælles kontrolliste med henvisning til, at opdateringen af kontrollisten bør ske hurtigst muligt, således at EU-eksportørerne – herunder de danske ingeniørvirksomheder - kan konkurrere på det globale marked.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt et ønske fra EU's medlemsstater om en hurtigere proces for opdatering af kontrollisten.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er den danske regerings holdning, at en hurtigere procedure for opdatering af kontrollisten er nødvendig. Baggrunden herfor er behovet for at sikre danske virksomheders konkurrencevilkår i forhold til virksomheder i 3. lande, hvor opdateringen sker hurtigere. Hertil kommer behovet for at sikre, at Danmark fortsat lever op til sine internationale forpligtelser i de internationale eksportkontrolregimer og som følge af internationale traktater.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg.